

"ПЛАНИНСКА ТВРДИНА" ВО ИЗРАЕЛ

Тврдината Масада е огромна карпа оддалечена околу 900 метри од западниот брег на Мртвото Море. Многу интересно е тоа што Масада од трите страни е сосема недостапна. Тоа бил важен фактор кој влијаел Евреите да ја изберат за свое засолниште при навлегувањето на Римјаните.

ски бањи, грчки столбови.

Некаде во триесеттата година пред Христа, Ирод го зголемил данокот за да може да се направи оваа градба.

ЗОШТО ИРОД ЈА ИЗБРАЛ МАСАДА?

Зошто Ирод ја избрал Масада за своја тврдина? Тој знаел

ка Клеопатра Египетска. Тој се плашел дека кралицата Клеопатра ќе почне да ги освојува Ерусалим и Јудејската земја, така што однапред Ирод за себе изградил засолниште.

За време на владеењето на Ирод, овде имало изградено не само бунари и цистерни за вода, туку и базени за пливање, за забава и рекреација. За таа цел се носе-

ла вода дури и од Ерусалим.

Кога Ирод умрел во 4 година пр.н.е., Масада ја презел син му Архелај. Но, во 66 година неа ја презеле Зилотите и таа се претворила во еврејски воен логор. Од 66 до 70 година траело Еврејското востание, но Римјаните го задушиле. Околу 970 жители на Ерусалим успеале да го напуштат окупираниот град

ИРОДОВАТА МАСАДА "НИКОГАШ ВЕЌЕ НЕМА ДА ПАДНЕ!"

■ Пишува: аџика Живанка ФИЛИПОВСКА

На оваа карпа во 152-143 година пр.н.е. првосвештеникот Јонатан изградил тврдина и ја нарекол Масада т.е. "планинска тврдина". Подоцна, во 40 година пр.н.е. Ирод побегнал од Ерусалим и заедно со жена му и неговата фамилија побарал засолниште во Масада. Оставајќи ги таму членовите на своето семејство, тој прво заминал за Египет, а потоа и за Рим. Кога Ирод бил избран за цар на Јудеја, во 37 година пр.н.е. се вратил во Масада заедно со две римски легии. Тој повторно ја утврдил Масада и на ова место за себе изградил големи палати со прекрасни мозаични подови и преубаво украсени сидови. Исто така, масивните одбранбени сидови биле додадени на комплексот. И денес сè уште на овој локалитет има остатоци од цистерни, водовод, рим-

дека не е омилен меѓу Евреите и дека таму имал многу противници. Поради тоа, му било потребно идеално место во кое ќе може да се скрие доколку се крене востание. Всушност, Ирод бил особено омразен меѓу Евреите бидејќи не потекнувал од родот Давидов и по мајка не бил Евреин. Тој дошол од Едомија, која се наоѓа на другата страна на брегот на реката Јордан. Сосема случајно, во сплет на околности тој станал крал. Кога во Рим настанала борба меѓу Августин и Јулиј Цезар за кралскиот престол, Ирод го поддржувал Августин. За поддршката која му ја дал, во знак на благодарност царот Августин му ја подарил на Ирод титулата крал.

Втората причина што Ирод го избрал ридот Масада за своја тврдина е стравот од неговата голема непријател-

Во 152-143 година пр.н.е. првосвештеникот Јонатан изградил тврдина и ја нарекол Масада т.е. "планинска тврдина". Подоцна, во 40 година пр.н.е. Ирод побегнал од Ерусалим и заедно со жена му и неговата фамилија побарал засолниште во Масада.

Тој знаел дека не е омилен меѓу Евреите и дека таму имал многу противници. Поради тоа, му било потребно идеално место во кое ќе може да се скрие доколку се крене востание, првата причина да се создаде оваа планинска тврдина.

Втората причина што Ирод го избрал ридот Масада за своја тврдина е стравот од неговата голема непријателка Клеопатра Египетска. Тој се плашел дека кралицата Клеопатра ќе почне да ги освојува Ерусалим и Јудејската земја, така што однапред Ирод за себе изградил засолниште.

Масада останала заборавена сè до времето кога е формирана државата Израел. Денес оваа тврдина е местото каде војниците од една од израелските елитни вооружени единици даваат свечена заклетва, која одсвонува во нивните уши, војниците ја продолжуваат традицијата на Зилотите.

ПОГЛЕД ОД ГОРЕ НА ТВРДИНАТА МАСАДА

и да се скријат во Масада, во тврдината која останала од Ирод. Тука Евреите си направиле синагога свртена кон Ерусалим. Се смета дека таа е една од најстарите синагоги, според изјавите на археологот Јуцаел Јадин.

ВРЕДЕН АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТ

По падот на Ерусалим, многумина од оние кои побегна-

ле во Масада, почнале тука да живеат и се сплотиле под водство на Елеазар. Тие им давале отпор на десет римски легији, сè до 73 година. Несакано да паднат во рацете на Римјаните, овие луѓе извршиле масовно самоубиство. Римскиот историчар Јосиф Флавиј ревностно ги запишувал овие настани од еврејската историја.

Некое време Масада била седиште на римски гарнизон.

Но, набрзо била напуштена.

Во V век тука се населиле мал број византиски монаси. Свети Ефимиј во Масада изградил манастир, но тој тука не останал долго време, бидејќи отишол да гради друг манастир во Хеврон. Свети Ефимиј и неговите монаси користеле камења од урнатините на Иродовите градби и со нив изградиле црква и манастир. Но, увидувајќи дека е многу тешко да се живее

на вакво непогодно место, го напуштиле манастирот.

Додека се вршеле ископувањата на Масада биле откриени неколку монети, ковани за време на владетелот Александар Јанаеус (103-76 година пр.н.е.). Во шеесеттите години на минатиот век на тврдината Масада се одвивале значајни археолошки истражувања. На овој локалитет интензивно се работело две години, а истражувањата ги потпомагала израелската војска. Доброволците кои овде работеле не биле само Израелци, туку луѓе од цел свет, од различни држави. Најмногу имало Американци, но и тројца Југословени, кои овде работеле ударнички. Се смета дека за две години тие успеале да сработат толку многу што во некои нормални услови за сè тоа би требало 28 години прецизна истражувачка работа и ископување.

На ридот Масада може да се забележи огромна цистерна за вода. Се знае дека во текот на годината на оваа територија паѓа многу малку дожд. Интересно е и тоа што целиот дожд кој паѓа во Јудејската пустина, главно, паѓа по високите коти и ридови. Поради тоа, секаде околу ридот и на неговиот врв е направен цел систем од канали, преку кои и она малку вода што паѓа ќе се слева во цистерните за вода.

Масада останала заборавена сè до времето кога е формирана државата Израел. Денес оваа тврдина е местото каде војниците од една од израелските елитни вооружени единици даваат свечена заклетва.

Со зборовите "Масада никогаш веќе нема да падне!", која одсвонува во нивните уши, војниците ја продолжуваат традицијата на Зилонците.

**Со благослов на Неговото
Високо Преосвештенство
Митрополит Европски г. Горазд**